

Vergaderjaar 2008–2009

30 012

Leven Lang Leren

Nr. 14

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARISSEN VAN ONDERWIJS,
CULTUUR EN WETENSCHAP EN VAN SOCIALE ZAKEN EN WERK-
GELEGENHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 april 2009

Op 17 maart 2009 (2009Z04845) heeft de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verzocht u een reactie te doen toekomen op de open brief van de voorzitter van het College van Bestuur van de Open Universiteit Nederland, de heer Bovens, over een leven lang leren. Hierbij zend ik u onze reactie.

In zijn brief spreekt de heer Bovens zijn zorg uit over de voortgang op het gebied van een leven lang leren in Nederland. Daarnaast is er volgens hem in de huidige economische crisis in Nederland behoefte aan een goed systeem en aanbod van een leven lang leren.

De heer Bovens richt zijn brief aan minister-president Balkenende, de voorzitter van de FNV, mevrouw Jongerius en de voorzitter van VNO-NCW, de heer Wientjes. Daarmee geeft hij aan dat er sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de sociale partners en de overheid op het gebied van een leven lang leren. Ik onderschrijf dit uitgangspunt.

De afgelopen jaren en recentelijk ook in het rapport van de Commissie Arbeidsparticipatie «*Naar een toekomst die werkt*» van 16 juni 2008, is vaak benadrukt dat een gezonde economie en maatschappij gebaat is bij vakmensen die zich blijven ontwikkelen. De samenleving verandert in hoog tempo en er worden steeds nieuwe en hogere eisen gesteld aan werknemers. Goed gekwalificeerd personeel en het onderhouden van competenties nemen steeds meer aan belang toe. Daarbij is aandacht voor scholing juist in de huidige tijd van economische recessie erg belangrijk, want het stelt werkenden en werkzoekenden in staat inzetbaar te blijven, bijvoorbeeld door een hoger niveau van kennis en vaardigheden te bereiken of in een andere sector aan de slag te gaan. Niet voor niets staat in «*Werken aan de toekomst, een aanvullend beleidsakkoord bij samen werken, samen leven*» dat in het kader van het behoud en herstel

van werkgelegenheid wordt geïnvesteerd in een pakket arbeidsmarktmaatregelen, onderwijs, stages en scholing.

Zoals hiervoor al is opgemerkt zijn bij een leven lang leren vele partijen aan zet: werkgevers, werknemers en werkzoekenden, publieke en private onderwijs- en scholingsaanbieders en de overheid. De rol van de overheid hierbij is vooral stimulerend en faciliterend. Dit is een belangrijke rol, maar geeft tegelijkertijd aan dat werkgevers, werknemers en scholingsinstellingen primair aan zet zijn. Het gaat er dan ook vooral om dat de betrokken partijen elkaar weten te vinden en dat zij gezamenlijk een leven lang leren helpen vorm te geven.

Als je in dit verband kijkt naar de prestaties van Nederland op het terrein van een leven lang leren in Europa staat Nederland op de vijfde plaats met een deelname van 16,6%. Daarmee doet Nederland het in Europa redelijk tot goed. Nederland voldoet met een deelnamepercentage van 16,6% weliswaar aan de EU-doelstelling van 12,5%, maar Nederland heeft de lat voor zichzelf hoger gelegd. In het kader van de Lissabonstrategie is een doelstelling van een deelname van 20% in 2010 geformuleerd.

Het vorige en het huidige kabinet hebben hun verantwoordelijkheid voor een leven lang leren opgepakt. Niet voor niets heeft het vorige kabinet het initiatief genomen tot de oprichting van de projectdirectie Leren & Werken (een samenwerkingsverband van de ministeries van OCW en SZW) en heeft het huidige kabinet deze projectdirectie tot het einde van deze kabinetsperiode gecontinueerd. Rode draad hierbij is dat het bij elkaar brengen van de werelden van onderwijs & scholing en arbeidsmarkt essentieel is voor de voortgang op het gebied van een leven lang leren. In het Actieplan «Doorpakken met Leren & Werken. Plan van Aanpak 2008–2011» heeft het kabinet zijn actiegerichte aanpak verder ontwikkeld en opnieuw ambitieuze en concrete doelstellingen geformuleerd. Daarnaast zijn in de strategische agenda's voor middelbaar beroepsonderwijs «*Werken aan vakmanschap*» en hoger onderwijs «*Het hoogste goed*» de bekostigde mbo- en hbo-instellingen aangemoedigd om meer werk te maken van een leven lang leren als het gaat om diplomagerichte scholing. Verder staat in de kabinetsreactie op het rapport van de Commissie Arbeidsparticipatie «*Naar een toekomst die werkt*» dat het kabinet stappen zal ondernemen om de markt van het postinitiële onderwijs meer open en transparant te maken.

In zijn open brief pleit de heer Bovens voor een goed systeem en aanbod van een leven lang leren. Zoals wij hierboven hebben gezegd, gaat het niet alleen om het ontwikkelen van nieuw aanbod. De ervaringen van de afgelopen jaren leren dat het ook gaat om het stimuleren en articuleren van de vraag van zowel burgers als werkgevers. Vervolgens is het bij elkaar brengen van vraag en aanbod essentieel. Dat verloopt niet altijd zo voorspoedig als gewenst. Daarbij spelen aan de vraagkant een rol onvoldoende urgentiebesef bij werkgevers en werknemers en onvoldoende informatie over scholingsmogelijkheden. Aan de aanbodzijde spelen een rol de organisatie van maatwerktrajecten en de (verdere) ontwikkeling van het Ervaringscertificaat (EVC).

Door de huidige economische crisis is een nieuwe situatie ontstaan. In deze tijd is eens te meer belangrijk om de inzetbaarheid van burgers te behouden en te stimuleren. Dit is belangrijk om in deze crisis mensen van werk naar werk te begeleiden, maar ook om ervoor te zorgen dat er voldoende geschoolde mensen zijn voor de arbeidsmarkt na de crisis. In het Najaarsoverleg van 7 oktober 2008, toen de crisis zich in de (financiële) wereld inmiddels had aangediend, hebben het kabinet en sociale partners in de tripartiete verklaring «Samen doen wat mogelijk is» al

aangekondigd in te zetten op een meer brede en systematische scholing. Sinds het Najaarsoverleg zijn de ontwikkelingen snel gegaan. De financiële crisis heeft zich ontwikkeld tot een recessie. Hoofddoel van de gezamenlijke inzet van kabinet en de sociale partners is het zoveel mogelijk voorkomen van werkloosheid dan wel het zo kort mogelijk houden van de werkloosheidsduur. Daarom richt een aantal maatregelen in het kader van de crisis zich ook op scholing. Het kabinet heeft besloten om in het kader van het beleidsakkoord te investeren in een pakket arbeidsmarktmaatregelen, onderwijs, stages en scholing. Dit wordt nader toegelicht in de brief van de minister Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het resultaat van het sociaal overleg van 24 maart 2009 (kenmerk AV/SDA 2009/7244). Zo heeft het kabinet besloten tot structurele financiering van de leerwerkloketten, het faciliteren van scholing door middel van een omscholingssubsidie voor met ontslag bedreigde werknemers en het stimuleren van EVC-trajecten bij ontslagen werknemers zonder startkwalificatie. In dit kader hebben de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en ondergetekenden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de roc's en de private onderwijsinstellingen over hun inzet ten aanzien van scholing voor met ontslag bedreigden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma